

35. møde i Det Systemiske Risikoråd

14. december 2021

Det Systemiske Risikoråd

www.risikoraad.dk

mail@risikoraad.dk

Den aktuelle situation med meget lempelige finansielle forhold, stigende aktivpriser og høj økonomisk aktivitet danner grobund for, at risici bygges op. Rådet henstiller derfor til erhvervsministeren, at den kontracykliske kapitalbuffer øges til 2,0 pct. fra 31. december 2022.

Efter et relativt mildt tilbageslag, er den økonomiske aktivitet på Færøerne ligeledes i kraftig fremgang. Rådet henstiller derfor til erhvervsministeren, at den kontracykliske kapitalbuffer på Færøerne aktiveres med en sats på 1,0 pct. fra 31. marts 2023.

Opbygning af systemiske finansielle risici i Danmark

Der er fortsat fremgang i både dansk og international økonomi. Dansk økonomi er inde i en højkonjunktur, understøttet af fremgang i privatforbrug og beskæftigelse. Presset på arbejdsmarkedet er mere udtalt i Danmark end i de andre nordiske lande. Pres på globale forsyningskæder har bidraget til højere transport-, energi- og råvarepriser og givet sig udslag i stigende inflation. Vedvarende inflationspres kan resultere i stigende nominelle renter og højere risikopræmier, hvilket kan medføre betydelige prisfald på en række aktiver. Den fortsatte udvikling i nye corona-varianter betyder, at usikkerheden omkring den fremadrettede økonomiske udvikling er øget i både Danmark og internationalt.

De finansielle forhold er generelt meget lempelige, og aktivpriserne er fortsat med at stige i 3. og 4. kvartal 2021. Risikoappetitten er høj på både aktie- og obligationsmarkederne og investorenes krav til kompensation for at påtage sig kredit-, likviditets- og renterisiko er historisk lav. Mange investorer påtager sig store risici for at undgå et negativt afkast. Den nuværende situation i Danmark med meget lempelige finansielle forhold, stigende aktivpriser og fortsat fremgang i den økonomiske aktivitet danner således grobund for opbygning af systemiske risici.

Der er fortsat tegn på risikoopbygning i boligudlånet. Den samlede kreditudvikling til husholdninger er moderat, men dækker over forskelle på tværs af markedssegmenter. Der er høj vækst i afdragsfrie lån i områder med kraftige boligprisstigninger omkring de større byer. Samtidig er andelen af nyudlån til højt forgældede husholdninger stigende. Selvom prisvæksten på boligmarkedet er aftaget på det seneste, er priserne i nogle områder på et højt niveau.

Der var fremgang i kreditinstitutternes indtjening i 3. kvartal 2021. En række institutter har opjusteret deres forventninger til egenkapitalforrentningen i 2021 yderligere. Fremgangen i indtjeningen skyldes især en høj aktivitet på boligmarkedet samt fortsat meget lave nedskrivninger. Den underliggende indtjening er ikke forbedret væsentligt. Det meget lave renteniveau, særligt i kombination med kraftig konjunkturfremgang, høje aktivpriser samt øget konkurrence om kunderne, kan give incitament til øget risikotagning hos kreditinstitutterne. Erfaringerne tilsiger, at en stram risikostyring i perioder med højkonjunktur er afgørende for, at et kreditinstitut klarer sig igennem, når konjunkturerne vender.

Rådet henstiller, at den kontracykliske kapitalbuffer forhøjes til 2,0 pct.

På baggrund af udviklingen i risikobilledet, [henstiller Rådet](#) til erhvervsministeren, at den kontracykliske kapitalbuffer forhøjes til 2,0 pct. fra d. 31. december 2022. Rådet forventer at henstille om en yderligere forhøjelse af buffersatsen med 0,5 procentpoint til 2,5 pct. på sit møde i marts 2022, medmindre der sker en væsentlig opbremsning af risikooptygningen i det finansielle system. Det er vigtigt, at bufferen bliver bygget op, når det går godt i økonomien, så institutionerne har noget at stå imod med, når udviklingen vender. Alle danske institutioner havde allerede ved udgangen af 3. kvartal 2021 tilstrækkelig kapital til at opfylde en kontracyklisk kapitalbuffer på 2,0 pct.

Systemiske risici på erhvervsejendomsmarkedet

Rådet drøftede systemiske risici på erhvervsejendomsmarkedet som opfølgning på sin drøftelse af emnet på [Rådsmødet i september 2020](#). Danske institutioner har store eksponeringer mod pant i udlejningsejendomme, og det er et segment, hvor der i tidligere kriser har været betydelige tab. Rådet diskuterede særligt realkreditinstitutionernes evne til at klare et kraftigt tilbageslag på erhvervsejendomsmarkedet, herunder faldende ejendomspriser, stigende renter og faldende driftsindtjening.

Rådet vurderer, at sektorens gennemsnitlige risikovægte på udlån mod pant i boligudlejningsejendomme ikke er tilstrækkelige til at kunne absorbere de estimerede tab i et hårdt, men ikke usandsynligt scenarie.

Rådet opfordrer derfor Finanstilsynet til at adressere problemstillingen i dets dialog med institutionerne. Rådet vil også på kommende møder diskutere, hvordan risici relateret til lave risikovægte på udlejningsejendomme kan indgå i overvejelserne om at aktivere den systemiske buffer.

Forbundethed mellem danske institutioner

Rådet diskuterede systemiske risici relateret til den høje grad af forbundethed mellem danske kreditinstitutioner. Der kan være tale om direkte forbundethed, fx i form af interbanklån eller beholdninger af realkreditobligationer, eller indirekte forbundethed, hvis to banker har lån til den samme type af kunder. Disse forbindelser er vigtige for et effektivt finansielt system. En høj grad af forbundethed kan dog samtidig være kilde til systemiske risici, da stød til en enkelt aktør i systemet kan sprede sig til andre. Systemiske risici relateret til forbundethed vil derfor indgå i Rådets fremtidige overvejelser om aktivering af den systemiske buffer.

Rådet henstiller, at den kontracykliske kapitalbuffer aktiveres på Færøerne

[Rådet henstiller](#) til erhvervsministeren, at den kontracykliske kapitalbuffer på Færøerne aktiveres med en sats på 1 pct. fra 31. marts 2023. Efter et relativt mild tilbageslag i forbindelse med corona, er den økonomiske aktivitet på Færøerne i kraftig fremgang. Der er samtidig høj vækst i boligpriser og kredit. Rådet vurderer derfor, at der er tegn på opbygning af cykliske systemiske risici, der fordrer, at den kontracykliske buffer aktiveres.

Efter [henstilling fra Rådet](#) blev stigningen i den generelle systemiske buffersats fra 2,0 til 3,0 pct. på Færøerne midlertidigt suspenderet i begyndelsen af pandemien i marts 2020. Rådet anbefaler, at den generelle systemiske buffersats fastholdes på 2,0 pct.

Det Færøske Systemiske Risikoråd, Føroya Váðaráð, har deltaget i drøftelsen af buffersatserne.

Rådet har modtaget en udtalelse fra Det Færøske Systemiske Risikoråd, Føroya Váðaráð, angående regulering af det færøske boligmarked. Der er på nuværende tidspunkt ikke implementeret bestemmelser, der begrænser adgangen til risikable låntyper for husholdninger med en høj gældsfaktor og belåningsgrad. Der er heller ikke implementeret et udbetalingskrav i forbindelse med boligkøb. Rådet vurderer, at det ville være passende at indføre tiltag, der begrænser muligheden for risikooptygning på det færøske boligmarked.

Henvendelse kan rettes til mail@risikoraad.dk eller Teis Hald Jensen, kommunikations- og presserådgiver, på tlf. +45 3363 6066.